[M]arta 11
1934
№ 58 (1119)
[B]-YDE KOTO
[S]ojuuziin, 19.

Gazar byriin proletaarnar, negedegtii!

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b) N BM MK. BMASSR TGK ba Burfropsoin eder byriin oorgan

[B]ok. Raazumoviin zakiaagi dyyr[gen] keni-udaarnig bykenii ujalga

Namiin kizkomiin sekritaar [R]aazumov bol esee janvaa[rin] dotoroo „Zyyn Sibiriin [...]niguud udaarniguudiin kiza [...] dugaar kuralda jireke te[...] zoriuulsan pyticovto [...] gesen ton çukala udka [...]yydiigi eeriingee gar ta[...] kolkoozniguud-udaar[...] ataraasan baina.

[D]iin tariigiin beledkel ba ma[...] izelge telabalga bolon bi[...] çukala kampaaninuudiigi [...]tel sainaar jabuulza baisan [...]ain kolkoozuudiin udaar[...] bol ene biçegiigi kylieen baika josotoi [R]aazumov bol kolkoozni[...] udaarniguudiin kizaariin III-[...] kuralda jireke teleelegçe[...] julsan biçeg dotoroo jama zoriigonuudiigi yyrgenyy-[...] bisan baigaab gebel ton to[...] baisan. Kizaariin kuralda kolkoozuudaas teleelegçed [...]ikai neker Raazumov iige-[...] sen baina gebel:

[...]raatuşaalgiigi dyyrgesen ba [...] kedelmeriin kelesenii te [...] bodoliin teleesiigi oruul[...]

[...]itar ceberlegdesen ba kuu [...]agaar yresenii foondiigi by [...] baiguulsan ba tyyniigi na [...]uulaar kangasan [...]alaa ebelzyyike dulaan ba [...]n bairanuudiigi beledkeze, [...]iternaariin zaabarinuudiigi [...]okiza malaa sainaar ondo [...] baisan.

[...]riigiin maşiina zebsegiigi [...]asaaza egesen ba men tyy [...] kuçalgatai bairadotoroo ka [...] jabaalgiigi gyicedkesen [...]oridoo sainaar unaza tezee [...] an begeed tyyniigi brigaa [...]nuucalgada tuşaaza egeed [...] tarilgadaa moridoo beled [...]aisan.

[...]kabariin tariigada keregtei [...]gi beledkeze baisan ba bri [...]uud dotoroo agrozoo vitar [...] surguuli jabuulza baisan. [...]gtoogdoson tesebiin josoor ynese ba şibke cugluulka ba poo-li deere gargaka jabadaliigi emkid kesen.

8. Өmçiin azalçanda kolkoozlin azal yiledberiin amzaltanuudiigi oilguulza, ulas gereniigee emene eeriingee ujalganuudiigi şudarguu dyyrgeze bykii ynen sain emçete-nigi kolkooztoo tataza abça bai-san.

Ede deere dursagdasan zyilnyy-diigi byrimesen bejelyylen gyiced kesen gancakan tede kolkoozuud eeseediingee teleelegçiigi ilgeze çadaka bolno. Geke zuura, tus kuralda eeriingee teleelegçiigi il-gekedee tyynde kenç kamaagyi dairaldasan geke juu duralsan ky-niigi ilgeke bişe, karin erkim sain udaarnig — kolkooznig, brigadiir, tragtariist malçan moriçon—edene-rtigi songozo ilgeke çukala.

Kizaariin kuralda oçoko teleelegçedte ked sengogdoko tukai neк. Raazumov bol eeriingee za-kiaa dotoroo iigeze ceke kelesen baina gebel:

1. Kolkooziin zeeriigi seremze tei narinaar sakiza, niudargan ba kolkoozto karşa etegeedyydtei, loodor zalkuunartai kair gamgyi temeceze jabasan.

2. Өөreө eeriingee azaliin noor miigi ilyy gartar gyicedkeed bykii brigaadamnal noormoo dyyrgeze see geze temeceze jabasan.

3. Negeç proguul kusen ygei ba negeç udaa kedelmerleeз oroi-too ygei ziseete sain kolkooznig.

4. Өөreө ba bykii brigaada do-toroo muugaar kedeldeg ygei.

5. Өөreө meri ceze jabasan ba eeriingee brigaada dotoroo meril-cee emkidkesen.

6. Yiledberiin teeknike şudalza baisan ba agro bujuu zoovit. sur-guulida surza baisan.

Ton iime kolkoozniguud tus kuralda tomilogdozo jireke joso-toi bolno. Aimagiin namiin komi-teeduud ba aimagyickom bolon engeregee zilde kolkoozniguud udaarniguudiin kuralda jireke suu-rinuudiigi kolkooznuudta kubaa-kadaa ba ilangajaa teleelegçediigi tomilkodoo joso dyyrgekiin tedii kandaza ali olon endyy alduu kii-sen jabadalaas surgaal abça, ku-ralda ilgeke teleelegçediin kandi-daaduud tukai tyyrgee jike anka-ral kiçeel tabika josotoi

Menee, kolkoozniguud udaarni-guudiin kizaariin kural kyrter, arai kan abaad garan konog yldeed baina. Manai respyybligiin bykii aimaduudaas kamta 850 teleeleg-çed ene kuralda jireke bolno. Uçar iime tula kural kyrter ylde-sen keden konogiin turşada, ma-liin tel abalga ba kabariin tariigiin beledkel ba manai ebelzeelge ba tel abalgiigi muugaar jabuulza ba an giiin daisanii koroto sybegçeigetei temeceze çadaa ygei adag mug kolkoozuudaas 10 teleelegçed jireze, orgoozo loozodo suuka bol no.

Kizaariin kural deere ulaan loo-zodo suukiin tula, nek. Raazumo-viin zukiaanuudiigi byrin dyyrge-ke keregtei. Uçar iimede kolkoo-ziin yiledberiin deere kedelze jaba san udaarniguud byken manai kolkooz kuralda ali zerge beledke ze bainab geze şaig za yzeed, nek Raazumoviin zaabariigi bejelyyl-kiin telee udaarnaar temeceke jo-sotoi.

Өcegder D-Yde kotodo respyyblikiin kojordugaar jaarmag ekilbe

Jamarnuud ed tavaaruud jaarmag deere garakab.

Burkopsojuuziin şugamaar. Ojodoliin maşiinanuud—1360 te kerigte, temer karbaiduud—1320 tek., dabasan—1800 tek., eeken miilo—9500 tek., saakar—55380 tek., makoorka—14800 tek, papi-roos—1500 tek., zeelen tamakin 9500 tek., spiiçke—1150 tek., ke-bertei emeden 9542 tek., camca-nuud—7500 tek., kenzele—12480 tek., dzeemper—18170 tek., kyyke diin dzeemper—7397 tek., ekene-riin oimoson—15750 tek., eregtein oimoson—13020 tek., eşegei gutal (baalinka)—685 tek., eldeb bula-gai gutaluud—53650 tek., malagai nuud—1800 tek ba bişe eldeb zyi lyyd (kutaga, seree çaas, dykii, kalbaga, ajaga, tabag, kaişa, utasan, golooşo bolon bişed) jike garaka baina.

Basa 72000 tekeriigiin nogoon cai garaka begeed, odoo tebees jiree edii zamda jabana.

Bişe ed tavaarnuudani niiur dee-re belen. Kamta deeree Burkop-sojuuz jaarmagta—500000 tek. ed tovaar gargaza kudaldaka baina.

Goortiin şugamaar.

Ojodoliin zyilnyydiigi 260000 teke rigte gargaka, eldeb 'kubcasanii zyilnyydiigi 25 mingan tek; eldeb butarkai zyilyydiigi 10 mingan tek ed bys—200000 tek, bulagairiin zyilnyyd—5000 tek, gutaluud—50000 tek, saakar—70000 tek. ba bişe zyilnyyd 10000 tek. Ede byke dursagdasan ed tovaarnuudani niuur deere baina.

Kamta deeree Goort 750000 te keriigiin ed tovaar gargaka baina.

Bişe kedelmeriçenii teb kopira-tiiv ba mnogopromsojuuz, kotiin kyykediin komiis kedii çineen te-keriigiin ed tovaar jaarmagta gar-gaka tukai manai soninii udaada-ki dugaarta garaka baina.

Tyynii caana çukala temdegleke uçar bol, ed tovaar kudaldadaa bys kyn byride 10 meeter eke saakar nezeed kilogram eke ba ci nezeed 50 graam eke bişe ed tovaar çeleetei kudaldaka azai

—*—

Kotsoveed jaarmagiigi tasaiduulkiin emene

Menee eder jaarmag neegdekej-ee baikadani kotiin soveed jamar beledkeltei ugtaab gekede buza gai sula.

Ynendee jaarmagiin bolko gaza-riigi cem ceberlesen byke keregleg deke josotoi baiagaan kiooskо cara muudiigi çem barisan kolkoozni guudiin ba emçein azaitanii oloor jirekdenii bagtaan oruulka ger baira beledkesen ba jaarmagta jiregçediin kooiioko gazarnuudiigi emkidkeed bii bolgoson baika jos otoison

Tiin kotiin soveed ba komoso-moolin kotkom bolbol kezerge ee baikadani kotiin soveed jamar leerjike muu ba ilangujaa kolkooz niguud ba emçetenii oroko bairii gi menee bolior oloo edii bujuu tyyniigi bii bolgokiin tukai end çanga kemzeenyydiigi abaa edii baina

Tariaaçanii tebiin geriigi maar-tiin 10-da neegdekee baigaa şomo nii soveeduudiin tyryylegçediin ku raliin teleelegçed ezelze bolkodo ni baira ygei baika bolno

Kerbee kotiin soveediin ba Gor komkooziin zygees ene edertee eris kemzee abaagyi bolboloni ja-armagta saad uçaraza bolkiin ajuu ltai bolood baina.

Biden ene jaaç ygei gynzegei udka çanartai jaarmagiigi jaabaç tasaiduulka ygei ba nam bolon zasagiin zygeeç zonkiiuulka ygei.

Uçar iimede kotsoveed ba jaar magiin komiis bolbol ene edertee jaarmagta jiresen kolkoozniguudii gi ba emçetenigi baika bairaar kangaka tukai eris jaaraltai kem zeenyydiigi abka josoto.

DƵD

—*—

Komsomooliin kotkom jaarmagiin beledkelde şuumagai orolcozo çadaagyi.

Komsomooliin Buriaad-Mongo-liin mozkomiin respyybiikiin kojor dugaar jaarmag eegergeke tukai yyskelge bolbol ton sain zyil bol-ko baigaa, tyynii beledkelde kom somooliin emkinyydiin zygee kamaa kandacag uçar bol tesree boloşogyi zigşyytiei yzegdel men bolno.

Odoo ziseeleed ababal komso-mooliin kotiin komiteed byken jaarmagiin beledkelde tyryyn zag-caka josotoi aad, menee eder labtai tiime juma kiisen tukaidaa kariuu egçe çadaka ygei baina şuu.

Burkopsojuuz. Goort, kedelmeri çenii tebiin kopirativ, olon olzo-beriiin kolboon g. m. emkinyyd ed tavaar jaarmagta gargaka ge-sen tesebiin josoor ed tavaraa gyiced beledkee edii baikadani tece emkinyydiin dergedeki kom-somoolnuudta jaarmagiin ezene yyrnyyd jamarnuud kem zee abasan bainab gekede, bodo to deree jamarç kemzee abasan ygei.

Gadna kotkomiin gol dutuu zyil bolbol, koto şadariin kedee rajoonuudta jamarç kedelmeri ja-buulaa ygei ba brigaadanuudiigi emkidkeze kolkoozniguud bolon emçetenii dunda niitiin kedelme-ri kifkiin tula ilgeeded ygei bai-na.

Kotkomiin kariuucalgata kedei-meriçed Mitaakin geççe kedee somonuudta juunii bolzo baisa-niigi ugta medene ygei.

Ede byke faagtanuud bol juu gerçelneb? kotiin komsomooliin komiteed jaarmagiin beledkel tei-şe niuutaaraa kandaa ygei baisa-niigi gerçelene. Komsomooliin mozkom ankaraka josotoi.

Şara-kaluun.

—*—

Arteel „Invaliid trydaa" jaarmagta belen

Deede-Ydiin olzobori yiledbe-riin „Invaliid Trydaa" arteel bol respyyblikiin komsomooliin kojor-dugaar jaarmagta bolşoviigiin jo-sor beledkeze baina.

Tus arteel tesebiin josoor 25000 tekeriigiin ed tavaar imagta ene jaarmagta gargaka baisan.

Tus tesebee dyyrgeze baisanii-gi yzekede eldeb janziin oimoso 10000 tekeriigiin bolbosoruulas an eldeb arisanuud ba kuvaar 7000 tekeriigiin arisan daka ba degelyyd 2000 tekeriigiin, eldeb gutaluud 3000 tekeriigiin, eldeb zise zyilyyd 3000 tekeriigiin. g. m. ed tavaaruud odoo eder belen baina. Men jaar magta nege naimaanii magazilin neekeer beledkeze baina.

Tus arteelaas ziseе abça jaarma-dta bolşoviig josoor beledkeke odoo ederiin zoriigo bolno,

Grigoori Çimediin:

Burdrevleeskimpromsojuuz fevraalida yiledberiin tesebiigi 145,8 proc. gyicedkebe

[Bu]rdrevleeskimpromsojuuz geze [...]ii ujalga daikalalgiin yiled [...]oron bolbol nutagiin azayi [...]iin negen çukala salbari bol [...]eed azalçan niitiin ergen [...]iin zyilnyydiigi byteen gar [...]laar aikabtar jike yyrgetei.

[...]N iin XVII-dugaar kural [...]azalçan niitiin ergen kereg [...]ergeer yiledberiike tukai [...]ankaraiaa tabisan ba enyy-[...]aa nutagiin azayiledbe-iit-[...] dotoroo olzobori-yiledberi [...]o) kojordugaar tabaniil do [...]ikabtar tyrgen teempeteigeer [...]lkiin zorilgo tabisan baizai. [...]i Buriaad-Mongol respyyb-[...]rke baidal deere abaad yze [...]bori-yiledberiin arteelnin du [...]nyydiigi yiledberilkeer arga [...]aina-[...]drevleeskimpromsojuuz bol [...]i respyyblik dotoroo kamta [...] 9 yiledberiin arteelnuudi-[...]edkedeg begeed tyyniini [...] buriaad arteeluud 75,8-ni [...] tebeeri baina. Burd-[...]kimpromsojuuz bolbol 1934 [...]in kvartaalda 768,873 teke [...]ldeb edlelyydiigi byteeze [...] teiebtei baisan aad, tyynee [...]dedkesen ba fevraali sara [...]iledberiingee programmiigi [...]45,8 proc. gyicedkesen bai[na.]

[...]enyyntei kamta yiledberiin [...]udiin geşyydiin urgaca ne [...]aina. Tus yiledberiin ar-[...]l bol gancala yiledberi kii-[...]zarladag bişe basa tarilga [...]azai Ene onii kabariin taril [...]yriseer 90% kangagdasan bai[...]uum.

Burdrvleeskimpromsojuuz ba tyynii sisteeme bol 1933 onii ku-gacaa dotoroo jike kangalta ygei kedelmerilsen bolboç, odoo 1933 onii ekin kvartaal dotoroo ba ilan-gujaa fevraali sarada byteesen zaal deerees baicaaza yzekede, nam ba zasagiin zygees olzobori yiledberiin arteelnuudiin urida ta-bigdasan zoriigonuudiigi bodoto deereni gyicedkekiin telee bolşo-viig josoor temeceze çadasaniigi bodoto barimtaas ilerene.

Jamar uçar dereees uul sojuuz bol imenyyd ilaltanuudiigi daba za çadasan bainab gebel, en ty-ryylen ba juunaas onco todorkoi kedelberleer byke arteelnuudiigi kangasan. Negentaa ketelbenni sain baisan tula yiledberiin artee lnuudiin geşyydiin dunda nebtere-liin kedelmeri ergeer tabigdasan ba geşyyn byri eesedsin zorilgiig onco mederesen bolzoi.

Negedygeer kvartaaliin teseb 200% gyicedkekiin ujalga abaha. Maarta sariin ekinde Burdrevlees-kimpromsojuuziin kural bolson eesediingee teleelegçed bol kedelmeriin şine şinenyyd zorilgo-nuudiigi debzyylzei.

Gebel, uul kural bygede negen duudaar dcoro dursagdasan ujalga-nuudiigi eesedtee abazai:

1. Yiledberiin artcel byri koo-rondoo ene onii ekin kvartaaliin tesebiigi amzaltatai gyicedkekiin talaar socialis merileee kiike.

2. Kabariin tariigada udaarnaar beledkeze maartiin 15 kyrter cem dyyrgeke ba kedelmeriin kelese-nii telebeiiigi zebeer erkilke.

3. 1934 onii ekin kvartaalda yiledberiin tesebiigi 200% dyyr-gekiin ujalga eesedtee abça Çitiin ba Irkyygiin promsojuuznuudiigi socialis merilceede urika.

4. 1935 on kyrter arteeliin ge-şyydiigi 100% yseg biçeg mede-ke bolgoko.

Ede daiçalkui ujalganuudiigi eesedtee abkadaa Burdrevlees-kimpromsojuuziin sisteemiin ar teelnuud bol nam bazasagiin gaza-riin urida jikeken naidabari ege-sen bolko tula, tedenee bodoto azal kereg deereni gyicedkeke ta-laar imagta kariuucalgiigi erike baina.

Enyynii urida dabasan amzalta-nuudaar sadkaldiza amarzan ygei yiledberiin tesebiigi koinogşodoo byri erçemtei gyicedkekiin uça-raa byke kyçe ba çadalaa daiçal-kai josoor elsyylze çadaad baibal eesedtee abasan ujalganuudaa amzaltatai gyicedkekeni damzag ygei.

D D—nii

1100 bribnoo modo beledkebe

Agiin aimagiin Sydentiin somo nii „OGPY" geze kolkooz bo suurin baidalda oroзo, aduu mal-nuudaa dulaan ba dulaalsan bail raar kangakiin tula 1100 bribroo modo beledkeze tesebee gyiced kebe.

Ene arteelaas ziseе ababal zokis-tol ba bişe kolkoozuud modo-beledkekee ene mete ertees beled-kegtii.

D

DEEDE YDIIN SONIN

Moskvaa kotiin soveediin biçeg-çediin komiteedaas Buriaad-Mongol respyybligte jiresen uran zok.ool-çodiin brigaada bol manai respyy-bliin aza baidaltai tanilcaza, Buri-aad Mongol yndesetenii uran zo-kiolçodiin kedelmeriigi saizaruul-za I-dygeer B.M. soveediin biçeg-çediin yagerkeke zoriigotoi manai respyyb.igiin baidaltai tanilcaza ba kedelmeridee oroson baina.

Deede-Ydiin PVRZ deere.

PVRZ-iin bariigiin kedelmeriçed bol soveediin biçegçediin komi-teedaç jiresen uran zokiolçodiin brigaadiin aguu jike bajartaigaar ugtaza byke baidaliin ba biçegçe diin zorilgiin tus jariidasan baina. PVRZ-iin bariigiin akalagça inzi neer bol uran zokiolçodiin brigaada baidaliigi cem jariza tanilcuulka dani aguu jikeer saisaaza bariigiin gabşagai josoor jabaza yiieuberi sangiin tesebiin cag bolzor doto-roo gyiceeze maşa jike gigaantiin ton baakan cagta byteze baisan-dani proletaariin soveediin biçeg-çediin kaluun amarçalga kyregesen baina.

PVRZ-iin bariigiin dabasan aguu jike ilaltanuud bol naamiin byke şugamiigi bodoto deere bejelyylsen kereg men begeed byri jike ilal-tanuudiigi cag yrgelze dabakiin tula temecegtii geze jereene.

„Ulaan Orongo" kolkooz deere.

Selengiin aimagiin Orongiin somonii „Ulaan orongo" geze kol-kooziin brigaadiin aguu jike bajartai-gaar ugtaza tus kolkooziin togto-soor taban ziilin ol gyicesen.i sain edertei daşaramduulan byke kol-kooziin baiguulalta deere dabasan ilaltanuudaa cem cogcolzo tus bri-gaadatai kamtaran eesediin sain ederiigi yngergesen baina. Uran kolkooziin sain ederiigi daçaram-duulan eesediin kyceer kaniin sonin biçeg gargasan.

„Ulaan Orongiin" geşyyd bol tus kolkooziin byke baidaliin ba caşaa jababuulka zorilgiin tus ja-rildaza kolkooziin jabuulgada jo-sotoi zaabarinuudiigi oilgozo aguu jike bajaskalan kyrgeze nek.Staali-nii kelsen „kolkoozuudiigi bol-soviig bolgozo, kolkoozniguudiigi çanga çadaltai bolgoko" geze loo-zongiin bodoto dare bejelyylze çadakabdi geze byke ujalga abasan baina.

Tus kolkooziin baidaltai cem tenilcaza saişaagaad, taanad bol kabariin tariigada bolşoviigiin josoor beledkeze tariigiigi 12-15 konogto gyicedkegtii geze byke kolkoozniguudta zakiba.

Buriaadiin Morito ulaan ceregiin poolkodo.

Buriaadiin morito ulaan ceregiin poolko bol seveediin biçegçedlin komiteedaas jiresen uran zokiolçodiin brigaadiigi jike sai-kan loozongoor, jabsal gazartani „soveediin biçegçediin mandag" geze loozongo biçesen baiba.

Tus brigaada bol Buriaadiin ul-aan ceregtei zeblee kiize byke poolkooroo ceregiin teeknikiigi saitar şudalza jamarç cagaa belen baikabdi geze bejee ujalgalsan baina, uran zokiolçodiin brigaada bol byke ceregiin baidaltai tanil-caza, manai Buriaadiin morito cere-giin zuram zarşamiin beki saikan ba moridoo karan abaza baisanii-gi saisaar saişaasan baina. Ulaan ceregiin dunda soveediin biçegçediin zorilgo tus ton sainaar oilguulza egsen baina.

Proletaariin uran zokiolçodiin brigaada bol Agiin, Koriin, Selen-giin, Kiaagtiin geke derben aima-guudta Buriaad-Mongol Yndese-tenii soveediin biçegçediin 1 dyg-eer kuralda beledkeliin kedel meriigi çanga kangazaa baidaltai tanilcakajaar garba.

Gr. Çimediin.

MEDEECEL

Maartiin 18-da D-Yde kotodo

Bur—Mongoliin respyyblikiin kedelеriçen kedee biçegçediin 6-dugaar kural zarlagdaba.

Redaaca

1934

[illegible]